

Τῆς Θεᾶς εὐλογεῖν καὶ συνεργεῖν,
DISSERTATIO PHILOLOGICA,
De
SACRIS IGNIUM
APUD GENTILES,

Quam

Applaudente Ampliff: FACULT: PHILOS:
In Lycéo Abodico:

SUB PRÆSIDIO,

Viri Ampliffimi

DN. M. DAVIDIS ΕΒΡΩ/
Poëseos Professoris celeberrimi, Præ-
ceptoris & Promotoris optimi, omni
observantiæ cultu ætatem
devenerandi.

*Publicæ συζητήσει speciminis loco mo-
destè sistit*

JOHANNES J. ROGBERGIUS,
Jun. Smol. Reg. Alumnus.

*In Acroaterio Maximo die 4. Junii 1690.
horis consuetis.*

Exc. apud JOH. WALLIUM, A. T.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO
PATRI AC DOMINO,

DN. JOHANNI GE-
ZELIO,

S. S. THEOLOGIÆ DOCTORI
LONGE CELEBERRIMO, DIOE-
CESEOS ABOENSIS EPISCOPO
EMINENTISSIMO, ET ACADEMIÆ
PRO-CANCELLARIO MAGNIFI-
CO, NEC NON VENERANDI
CONSISTORII ECCLESIASTICI
PRÆSIDI GRAVISSIMO, MOE-
CENATI AC PATRONO MAXI-
MO, HUMILIMA MENTE ÆTER-
NUM SUSPICIENDO.

SALUTEM ET PA

*Pl. Reverend: Rev. Clariss. Spectatiss. Venerab.
ac Doctissimis Viris,*

DN. M. ERLANDO DRYSELIO, Pastori Junecopiæ & in Siungarum meritissimo, nec non Tveeta districtus Præposito Gravissimo, Patrono ut desideratissimo, ita omni pietate ætatem prosequendo.

DN. ANDREÆ HORNÆO, Pastori Ecclesiarum Rogbergensis ac Yggestorpenfis dignissimo, Promotori optimo, filiali obsequio semper colendo.

DN. Mag. PETRO BEET, Schol. Junecop. Rectori dignissimo, Pastori in Barnarp & Månarp laudatiss. ut antea Præceptor fidel. ita nunc Promotori indubit: omni zelo venerando,

DN. ERICO RYDÉ, Pastori in Järfsnäs & Forsarum vigilantissimo Evergetæ Benefactori ac fautori sincerè honorando.

DN. JACOBO JACOBI, comitatus Kimitoensis, non ita pridem Prætori prudentiss. fidelissimoq; Promotori ac Nutricio liberalissimo, omni officii genere colendo.

DN. GABRIELI SVIDIELINO, Eccles. Kimitoensis Sacellano optimè merito, Evergetæ ac benefactori gratà mente honorando.

DN. MARCO AURELIO Prædict. eccles. V. D. comministro dexterrimo, fautori ac Amico perpetim amando.

CEM A DOMINO!

Ad mirationem multis haud dubie move-
bunt mei conatus, atque diversa judicia
elicient primo intuitu; cum Tuo Magno
ac tutelari nomine, *Rev. Episcopo* hic immaturus
foetus exornatus prodit. Sed motus hos, ut spe-
ro, sedabunt facile causæ non tam svadentes
quam imperantes hujus instituti, quæ simul
omnem audaciæ suspicionem diluent. Primum
locum obtinet *Rever. Paternitatis Tuæ* favor ad
astra extollendus, qui omnes ad Auram in ca-
stris Apollinis militantes refrigeriis melle dul-
cioribus recreat. Imo hæc Tua *Rev. Dn. Episc.*
virtus jubare suo vicina remotaque loca illu-
strat. Senferunt hos bonitatis radios diu Nar-
vens, ut & aliarum nationum membra, quæ dextro
fidere, ut studiorum subsidia invenirent, ad
Rever. Episcopi confugerunt Præsidium. En!
Divino pectori præclarior est beneficiorum,
quam trophæorum relinquere monumenta.
Bonitatis præterea Nobilissimæ Domus cumu-
li summi, calcar mihi currenti addidit, quos
tamen in præsentia potius venerando si-
lentio involvam, quam tenerâ voce de-
cantabo. Illud tamen summæ gratiæ docu-
mentum iam non tacebo, quod *Reverendus*
Dn. quondam *Episcopus ac Pro-Cancell.* Li-
terarum præsidium, virtutum imago, eccle-
siæ

ſiæ Duſtor, Studioſorum, præſertim pauper-
tatis telo preſſorum levamen maximum, iam
in cœlis inter electos triumphans nitida ſtel-
la, favore verè eximio me inſimum clientu-
lum, cui paupertas ab iſſis incunabulis ſtete-
rat comes, amplexus ſit. Cujus obitus, Eccle-
ſiæ, cordatorum omnium, ut & meum vul-
tum, atrâ triſtitix nebulâ, obſcuſcavit. Ad
Te igitur *Reverendiſſ. Dn. Episcop.* tanti Pa-
rentis in dignitate, meritis & bonitate ſucceſſo-
rem, humiliſimâ mente has ingenii mei primi-
tias, ſimplici ſtylo adumbratas detero. Reſpi-
ce *Reverend. Dn. Episcop.* ſerenâ fronte le-
videnſe munus. Ego interea & ſemper cer-
nuus Cœleſte Numen ſuſpiriis ac calidiſſimis
votis venerabor, velit Te cœleſtium oraculo-
rum interpretem & Ampliſſimæ Dicc-
ceſeos hujus Episcopum vitâ tranquilla, fe-
lici & proluxa, atque ita annalium æternitate
digniſſima beare, ut queas Deo, Regi, Ec-
cleſiæ Tuis quam diutiſſime prodelle.

Vestro.

Vestrorum quoq; nominum aestimatio, beneficiorumq; recordatio, Pl. Rev. Prud. ac Ven. Dn. Promot: merito mihi hic occurrunt, dū concessa Vobis cælitus pronitas in literas literarūq; cultores, adeoq; meipsū, nullis non encomiis est extolenda. Vestræ autem benignitati enarranda multe pagellæ non sufficiunt: sufficit verò mihi nunc illud indicasse, nempe animum ad officia esse paratissimū cum alia dona, ipse egestatis onere ā teneris pressus, ac inde studiorum cursum satis difficilem expertus, Vobis in vicem præstite benevolentie offerenda vix inveniam. Excipite iam in τεχνηρον grati pectoris, Promotores ac Fautores Benignissimi prout animis hocce chartaceum munus, potius animum offerentis, quam ipsum donum aspicientes; Quandoquidem exquisitius elaboratum proferre ob inopiam nequiverim Auctorum, quos hac viā ac modo mihi præeuntes non offendi. Vos vero valete Musarum deliciae, Promotores ac Benefactores optimi, ac diu felices vivite, & singuli favete

Tuæ Reverendissimæ Amplitudinis

&

Rever: Dignitatum Vest. ac humanit.

devotissimo clienti
observantissimoq; cultori

JOHANNI FOGGET

In

Disputationem

Præstantissimi Studiosi

DN. JOHANNIS ROGBERGII
Smol.

Sympatriotæ & amici non infucati.

DE IGNE VESTALI,

proprio Marte elaboratam,

Ἐπίγραμμα :

Ordinis Inventor Vestalis erat Na-
ma primus,
Ignem, *Pompilius*, perpetuum sta-
tuens;

Lampade inextinctâ extinctorum quip-
pè sepulchra,
Ritè colenda jubet, sævus & hostis
erat.

Virgineus, ROGBERG, clarum, chorus
oprat amœnus,
Post cineres, nomen, perpetuum ma-
neat.

*Honoris ergò
scripsit*

ELIAS Tilgandz/
Med. Doct. & Prof.

JUVENIS

*Doctrinae, modestiae, & industrie laude eximii
ac commendatissimi,*

DN. JOHANNIS ROGBERG/
Amici sui & Commilitonis, diu mul-
tum dilecti,

*Dissertationi publicae, proprio studio conscriptae,
& egregie defensae, festinanter addita*
GRATULATIO,

Note mihi dudum, virtus, pietasque
foventur

En tua cum reliquis, tum mihi ritè
placent,

Rogberg. Jam monstrans Doctis mo-
numenta laborum,

Quid valeas studiis, infimul arte
probas.

His animum donis & vitam moribus
hisce,

Ornatus semper; gratia major erit:
Mentibus hæc hominum crescet, dabit
ipse virescat

Ut sua Tî pariter gratia magna,
DEUS.

â

DAVIDE LUND.

*Gratia Diva Poli demulcens Nectare cuncta,
Proposito nostro vela secunda ferat!*

MOMENTUM PRIMUM.

§. I.

Romanorum studium ac ardorem, cultibus sacris observandis & amplificandis intentum, nobis in apricum producturis, fatalis nebula vix flabello removenda, Auctorum nempe dissensio, quovis Cothurno inconstantior, obvenit: quæ veritatis satelliti summis viribus pro veritate obtinenda certanti, remoram objicere avert; ni hæc divortia sententiarum, obscuritate obtutum primâ fronte obnubilantia, ad æquam judicii lancem revocet. Nos igitur circa auspicia telæ susceptæ, omnes motus evitaturi, existentiam æterni ignis probandam, quò clarior materiæ elaborandæ facies appareat, adeamus. Cum circumspectiori cura sacras pandectas meridianâ luce illustriores, candidiorem nobis haud dubiè calculum addituras

A

con-

consulimus; ipsæ instinctu Divino con-
 servatum ignem à Judæis fuisse asserunt.
 Lev. cap. 6. v. 12. Ignis in altari semper
 ardebit, quem nutriet Sacerdos, ligna per
 singulos dies subjiciendo. Viguit ergo
 primò ulus Ignis sacri in Ecclesiâ judai-
 ca, cui, seposita omni dubitationis alea,
 (sed ex κακοζηλία & suggestione impu-
 ri spiritus, ad augendum brutalem Ethni-
 corum idolomaniam) natales suos reli-
 gio igni alendo consecrata Ægyptio-
 rum debuit. Et meritò quidem hic lo-
 ci producim⁹, quod ad allegatum caput
 commentatur Magnus Calovius his ver-
 bis: *Ignis cœlitus delapsus, perpetuo foveri
 ac servari debebat in altari. Quod gentiles
 non nisi impulsu Dæmonis, qui similia est Dei
 & divini cultus, imitati sunt.* His tantus
 diligentiae ardor ac alacritas in hoc cul-
 tu urgendo fuit, ut curam nullam, nul-
 lum tempus omiserint, quò foci sui i-
 gnem, ad alias deinde gentes propagatū,
 non observarunt. Vix nos demittunt
 à foci hujus contemplatione Indi, qui-
 bus mos invaluit ignem cœlitus, ut ajunt,
 dela-

delapsum, apud se sempiternis foculis
 custodiendi. Existimat se rem expe-
 rientia collectam evulgasse Plutarchus,
 dum dicit in Jovis Ammonis templi a-
 rā λύχνον ἄσβεστον five lucernam inex-
 tinguibilem arfisse, atq; altaria flammam
 servasse. Magnum Pyræum Mago-
 rum vigiliis nutriendum Græcis πυρῆον
 seu vas igniarium, à Persis inter omnes
 Deos maximâ veneratione colebatur.
 Alieni non fuere ab hâc ineptâ Sancti-
 moniâ Cappadoces, qui Pyrathêa, sa-
 cella modica, & in eorum medio aram
 cinere haud modico igneq; continuo
 à Magis custodiendam, erigebant. Fre-
 quens Auctorum doctrina assensu com-
 probat, hunc ignem extitisse Mantineæ
 in templo Cereris, Athenis in Mivervæ,
 Delphis in Apollinis. Græcorum con-
 suetudo utramque paginam facit, initio
 fineq; sacrificii igni perpetuo dicatis.
 Absque hujus adeo cultus ritu, præru-
 ptis calumniæ nebulis obfuscat⁹ religio-
 nis vigor credebatur. Ignis deinde ser-
 vandi morē, in desuetudinē abiturū a-

pud Græcos Romani suum fecêre, qv̄i
exceptus, per longam annorum seriem
radices egit, & proh dolor, fructus tem-
poris autumnalis racemis haud absimi-
les, apud eosdem incrementa capiens,
tulit. Hæc superstitio, ex allatis ratio-
nibus pectore prompto in piscis con-
cedenda, *Vestæ* audit.

§. II. De origine hujus vocis semina
dissensionis alunt multi. Alii â vestiendo,
quod terra, quam eâ significari ajunt,
variis tum herbis tum plantis vestiatur,
illud nomen deducunt. Quidam dictam
ferunt, quod vi suâ stet. *Ovid. 6. Fast.*

Stat vi terra sua, vi stando terra vocatur,

Et alibi

Vestæ eadem est, & terra subest subit ignis utriq̄,

Significat sedem terra focusq̄ suam.

Nec desunt qui ἀπὸ τῆς ἐστίας nomen hoc
ortum volunt, aspiratione in v conson:
mutatâ, cui opinioni favet Oratorum
Coryphæus *Cic: lib. I. de Nat. Deorum.*
Vestæ nomen sumptum est à Græcis, illa enim
est, quæ ab illis ἐστία dicitur, vis ejus ad aras
& focos pertinet. Interdum ipsius ignis
nomen

nomen sibi induit. Cui opinioni calculus addit dulcissima crena Ovidii 6. Fast. *Nec Tu aliud Vestam, quam vivam intellige flammam.*

Natq; de flammâ corpora nulla vides. Hic ignis vivacitatem materiâ ustibili promovendam intelligit, *qva jure Virgo est dicenda, dum semina nulla remittit:* dicit Carol: Steph: in suo Dict: ut & *August: de Civ. Dei p. 235.* Quis enim ferat, quod cum tantum honoris quasi castitatis igni tribuerint, aliquando Vestam non erubescunt etiam Venerem dicere. Alias gratia & sublimitas religionis, mediis in flammis, hâc Virginis apellatione, maxime illustratur. Tanto enim decori, illibata virginitas veteribus erat, ut omnes in pectore sensus ejus laude moverentur. Cui etiam, Æneâ Trojâ veniente, condito Lavinio, sacrificiorum primitias obtulêre Græci, Rheâ Sylvia Romuli matre, â Numitore patruo, virgine Vestali creatâ. Exindè ignis perpetuis vigiliis Vestalium alendus, atque piis usibus servandus vires acquisivit.

Hic Poëtarum decor Virgilius rei hujus
agnitionem, sine dispendio veritatis pro-
movet. Æneid. lib. 2.

*Sic ait & manibus vittas Vestamq; potentem,
Æternum adytis effert penetralibus ignem.*

Ita Poëta Hectorem Trojanorū ducem
spectatæ virtutis, Priami & Hecubæ so-
bolem, inducit alloquentem in somniis
Æneam ejusque curæ commendantem
fascias, pepla Deorum, Vestam, cujus
nomine cultus hic celebris fuit, & ignem
perpetuum in intimis sacrariis recondi
solitum.

§. III. Vesta Poëtarum applausu fuit
Saturni & Rheæ filia, fratribus Plutone,
Neptuno & Jove, sororibus Cerere &
Junone gaudens. Nostras iterum par-
tes defendendas suscepit Ovid:

*Ex Ope Junonem memorant Cereremque creatā
Semine Saturni, tertia Vesta fuit.*

Ops dicebatur, quia terræ ope, vita ho-
minum reficitur. Huic Deæ Augustus
Matronas sacrificare & carmina canta-
re jussit, ut mortalibus alimenta, fame
& siti prementib⁹ Italiam, suppeditaret:
alias Rheia nominatur. §.

§. iv. Auctorum placita, diversitatis faciem primo intuitu præbentia hic non tanti sunt ponderis, ut ruinam minari, nedum accelerare assertioni queant. Re enim ad æquam judicii lancem revocatâ, ipsum concordiae conjugium promittit. Faciles concedimus Saturni matrem, imò Cererem & Vestam hanc, eodem nomine venisse: sed factô inter universam terram, & frugiferam discrimine, omne dubii periculû in fenum resolvitur. hoc nomen obtinet cum in Deorum numero æqvè ac terra in mundo existit. Præterea vis ignea in gremio terræ refocillat vegetabilia, atque mater rerum omnium fœcunda viget. Cui veritati, qui non secutus fuerit castra militantium pro igne sub concavo lunæ, faciles præbebit aures: istam vero vanitatem, experientia quotidiana naturæ secretis dedita investigandis, ut & montes Vesuvius & Hecla ignes expuentes, diffiant. Fundamento urbis sedeq; regni constitutis, locum servando igni Ascanius Albam longam elegit. Seqventi

ætate, etsi incolis urbis matricis Albæ in cineres redactæ, habitaculum Roma mansit; tamen pertinax superstitio Deastrorum, pro igne augendo custodiendoque excubuit tanto zelo, ut magno lapidationis impetu cives à sacris Romanam transferendis deterrerent. Ignis ideo Albæ servatus multis annis, etsi Romæ accrescebat, ibi non desuit. Romani ideo circa initia urbis, Diis auspiciibus sacra parantes, omnes ingenii nervos igni incendendo intendebant. Quod allatis statuisse sufficiat.

MOMENTUM SECUNDUM.

§. I. **E**xistentiæ veritatem luci meridiana expositam, ignis perpetui fontes excipiunt exhaustiendi. Hic sententiis specioso argumentorum obtentu veluti Gordio nodo intricatis; adhærere operæ non est pretium, dum demptâ fallaciæ larvâ, grato atque jucundo introitu, res ponderanda, & ipsa experientiâ roborata animis illabatur, Elementa hujus ignis è fomite sumpta esse
asse-

asserens. Hic in aris & focis situs pre-
 cationibus ac sacrificiis destinatur. Cui
 Templum anno urbis 40. & imperii se-
 cundo Numa sacravit. Ovid. lib. 3. Trist:
Hic focus est Vestæ, qui Pallada servat & ignem,
Hæc fuit antiqua, regia parva Numæ.

Nempe in Palatio Vestæ templum est, in
 quo palladium servatur, euntes ad Au-
 gusti ædes, Palladis sedem præteribant,
 in quâ ejusdem simulacrum asservaba-
 tur ligno compactum, movens oculos
 atq; hastam manu retentam: Hoc jun-
 gebatur templo Vestæ, ex Regia Numæ
 extructo, ac igni perpetuo consecrato.
 Ornavit deinde Numa ædem marmoreo
 nitore, quadrantis figuræ speciẽ geren-
 tem; quo imperii pignus majori vene-
 ratione sartum tectumque maneret, &
 ignis sacer omnis interitus & detrimen-
 ti expers arderet. Cujus suffocatio in-
 ter gravissimas imperii jacturas, nume-
 rata est.

§. II. Hic Doctorum lis de Auctore
 fani, in quo ignis perpetuus Romæ vige-
 bat, Vestaliumq; ministeria peragebantur

in medium proferenda, occurrit. At aliorum sententiæ, albo calculo originem ad Romulum, quorundam ad Numam Pompilium referunt. Dionysius, qui Demst. suffragio claræ opinionis ac estimationis in historia Romana, fuit ceu pro focis arisque pugnat pro Numa P. contrarium foventes refutando. *Veritati enim conforme dicit Romulum Vestæ sacerdotes non constituisse*, qui memor forsan fuit materni decoris, quod in hoc ministerio stupro, proditum est. Violaturam ideo virginem leges castitatis, debito supplicio, vix sine memoriâ probri domestici, afficere potuisset. Probabilior ergo ratio Numæ rudimenta hujus idololatriæ tribuit.

§. III. Latentis naturæ mysteriis rimandis dediti, ignē in rebus creatis delitescere sensēre, qui ideo in hunc usū, casu interveniente extinctionis, eliciebatur ē tabula felicitatis materiæ, terebrā in ligno quodam circumversā, atque ingentium virium impressione coactā, donec exceptum cribro æneo in ædem aliqua Ve-
sta-

Italium inferret. Occidui orbis Indis eadem ratio accendendi ignis familiaris fuit: Græcis item; sed cum differentia tenui; siquidem flammam puram beneficio radiorum solarium, scaphiis seu vasculis eliciunt, quæ æqualibus lateribus, reſtanguſis trigonis cavata ſunt: deſergunt ex circumferentia in unum centrum, atque ſoli oppoſita radios, in ipſum centrum à corpore renittente co-actos, implicant: Aëre attenuato fomenta leviffima atque ſicciffima apponunt, quæ facilimè in radiorũ renixu & reflectione ignem accenſũ concipiunt. Diſſerente Demſt. in Antiq. Rom. c. 19. p. 303. Lipſio. &c.

§. iv. Ut herbarum ſuavitas quæ torporem ſentit, hyeme ingruente, iterum læto aſpectu veris caput effert, refrigeria æſtatis recipiens Nectare ſuaviora: Ita focus Gentilium perſuaſione fulgebat ſalubrior, ſub auſpiciis anni denuo inſtructus: dum annus & ignis facibus alendus ipſis Calendis Martii, ſecundum iſtius ſeculi conſuetudinem, initia repetebant. Ita Ovidius.

Adde

*Adde quod arcanâ fieri novus ignis in æde
Dicitur, & vires flamma referta capit.*

Diversas opinionum nebulas, instar radiorum, aciem intentionis impediētes, sicco, quod ajunt, pede præterimus.

§. v. Extra oléas & in aliena messe non existimamus nos versari, varia ligna, usibus hisce, sulphuris copiosissimi aptata atque nocturnâ diurnâq; curâ Vestalium congesta, si affirmaverimus; quorum certam & accuratam electionem in deliciis fuisse non est dubium. Sed quis summam devotionem in religione urgenda admiratione æquâ prosequatur? illam putarunt, esse *βάσις πάντων ἀνθρώπων καὶ θεῶν πραγμάτων* ruerent enim omnia hominum, uti opinabantur, hōc unitatis fidei & concordiae jugō separato; defluerent imò in criminum & scelerum irent licentiam, ubi non hoc repagulum. Templum igitur Vestæ, quod pilæ formam præferebat, summâ religione colebant, cujus aditus nemini virorum patuit, nè in omen triste rerū futurarū verteretur in.

inceptum. Introitus quidem templi omnibus die, sed sub noctis quietem nulli masculorum, pervius erat. Occasionem templi adeundi iter longum emenius, non neglexit Nero; veniens in capitolum, Vestæ templum frequentavit. Eodem animi ardore limina Deæ accessit Piso, Aliique. Gratum fuisse virorum ad templum adventum, sed intimam penetrationem ingratam, non inficiamur. Ad hæc Ovid.

Sacra Vir intrabo non adeunda viro.

Virginum igitur castitati & fidelitati penetralia ac sacræ religionis mysteria concessa erant. Hoc modo venerationem quandam illis tribuebant, uti ipsis Græcis & aliis populis altaria sacraviolare nefas fuit. Pausanias crimine notatus ad aram instar asyli confugit. Florus scriptorum acutissimus non silentio præterit Q. M. Scævolam Pontificem, qui amplexus est Virg. Vestales, nè eodem igne periret.

§. vi. Progredientium præterea in ædem Vestæ oculis nullum esse simulacrum

crum objectum, præter aram & ignem, lubens concedit Poëta.

Ignis inextinctus templo celatur in illo

Effigiem nullam, Vesta nec ignis habet.

In Deorū tn. numero censenda non præteriverunt duo Numina in Palatio, Vestam & Apollinem, qvorum clientelâ ac ductu, religionis sinceritas salusque publica, tanquam fundamento, innitebatur. Aliorum suffragia veritatisque affeclas plures consulere, brevitatis amantes, hâc in re supersedemus.

§. VII. Pectore ita candido Vestaliū vigiliis ac lucubrationes, foco ac igni perpetuo esse sacratas probatum ivim⁹. Auctoritas Flori finem ac scopum hujus mysterii exprimere satagit, dicendo: ideo focum virginibus datum fuisse custodiendum, ut ad simulacrū cœlestium siderum custos imperii flamma vigilaret. Sicut sidera scintillationis nunquam sunt expertia; sed luminis beneficio se semper explicantis ac radios emittentis, fulgorem spargunt proficuum: ita ignis hic suo splendore æternitatem rebus im-

imperii afferret. Cujus repressio damnum nullis lachrymis revocandum, Reipublicæ accelerare existimabatur.

MOMENTUM TERTIUM.

§. I. **S**ic plenis velis, omine utinam felici, charybdim infestis æstibus infamem, trajecimus; demonstrando existentiam, originem, conservationis ardorē, finemq; ignis perpetui ab ipsis gentilibus conceptum. Ad mysteria sub hoc latibulo detegenda, nostra devolvitur opera, quæ omniū ferè industriā ludit. Plurimi non imi comatis viri diversis cogitationū fluctib⁹, in hoc imperii pignore indagando, quid fuerit aut portenderit, agitantur. Omniū ferè vox, non tantū in castra æternos ignes affirmantiū transit; sed etiam imperii pignus, i. e. arcanum vulgo ignotum in penetrati reservari asserit; ejus notitiam tantum Pontifices & Virgines exploratam habuere. Rem dignam fide reddit incendiū, cum perniciē urbis Romæ conjunctum, quod templum Vestæ haud intactum reliquit, igne

igne non tantum vivente sed sæviente in
 adyta ; tum L. Metell: Pontifex suæ sa-
 lutis oblitus irrupit, & metu percurrente
 pectora virginum, incendio consumen-
 da sacra ē flammis eripuit ; hinc ho-
 mo potius sacræ Vestæ, quam illa homi-
 ni prodesse potuit. Sic sacra, non
 tuendis bonis temporalibus ; sed signifi-
 candis æternis, instituta sunt. O! cæcitas
 major lachrymis ; quæ non corporalibus
 & visibilib⁹ consumptis & funditus dele-
 tis, omnem spem salutis, ex idolis re-
 cuperandæ, damnavit.

§. II. Quidam acquiescunt conjectu-
 ris, asserentibus Deos quosdam Samo-
 thracum ibi recondi, qui alias Penatum
 nomine veniunt, quorum nutui non cen-
 semus accedendum. Persvasio plebi ma-
 ximè plausibilis confirmat, Palladis mi-
 nutam effigiem è cœlo esse delapsam,
 illoque Regi traditam ; quæ tricubitalem
 magnitudinē æquabat, dextrâ manu te-
 nens hastam, sinistrâ fuscum columque.
 Imaginem hanc Palladis continuis cu-
 stodiis servandam tradidēre, quo ejus
 incolumitate omnes salvi essent. §. III.

§. III. Qui sibi plus in his sapere videntur, dicentibus cum Plutarcho duodolia haud magni ambitus significari, favent, unum ad summum impletum, alterum vacuum, utrumque tamen solis virginum oculis usurpandum. Alii securi existimant, sine omni scrupulo castam & gratam quietem suæ propugnatae sententiæ accedere, ni in medio opere sensuum varietas quemquam distrahatur, si impræsentiarum arripiant sententiã Statii defendendam, lib. 2. Theb.

Pervigilem focus ignem longæva sacerdos

Nutriet arcanum, non inspectura pudorem.

Innuat his verbis Scholiastes, citante Lipsio, arcanam pudicitiam aut ejus simulacrũ, id est, palladium intelligi, quo viso Metellus visu destituebatur; aut virginitatem, quam partem hanc effigie religio intellectam voluit.

MOMENTUM QUARTUM.

§. I. **A**uctoritate doctorum, nitidior
luce hæc mysteria illustrante, sacrificiorum varietates ac ceremoniæ o-
culos

culos animi alliciunt, quæ sepositis am-
 bagibus, ut instituto celeritatem impo-
 namus, Vestalium iteratâ curâ vigeant.
 Has virgines Vestæ sacra celebrantes
 ac custodientes, à Dea ipsa denomina-
 tas, ante conditam Romam fuisse La-
 vinii & Albæ, in propatulo est, quæ nul-
 li labori parcebant, nec ducebant alie-
 num a sua dignitate dimidia nocte ex-
 citari ad sacra peragenda, somniq; tem-
 pora arctiora quam noctis habere.

§. II. Volunt quidam curam aquarum
 igni fuisse conjunctâ, cū fons Camœna-
 rum aquâ suâ Vestalium commodis in-
 serviret. Numam enim referunt, præta-
 & campum (ubi frequentissima cum
 Egeria fuit ipsi consuetudo) Camœnis,
 & fontem, dulcibus aquis circumiacen-
 tem terram alentem, dicasse; id est, sa-
 cram aquam Vestæ attribuisse, ut inde
 ad vascula purificanda Lympham hau-
 rirant. Dii enim limpidissimis dele-
 ctantur rebus. Horat. lib. 3. car. Od. 24.

*Casti placent Superis, pura cum Veste venite
 Et manibus puris, sumite fontis aquam.*

Piis

Piis usibus inserviens aqua magni æstimabatur, non tamen cum æterno igne comparanda, qui inviolatus sacris votis & ministeriis mansit perpetuus.

§. III. Officiis Vest. sub incudem examinis revocatis, in hac cura ab antiquis amata occupati, Vestalium electionis prægnantes causas aperiemus; ita ut brevitatis discutiatur tædium legentis. Tam sincerus ac religiosus ardor animis veterum inditus fuit, quamvis in re mala ut omnibus rebus ac actionibus religioni posthabitis, singulare studium huic etiam Deæ vetustæ sit tributum: nam sectatricibus castitatis in hunc usum selectis, suo more religionem colebant. Primum ob castitatem, sorores conjugium ineuntes non secuta Vesta, castitatis exemplar vixit; ideo ejusdem sortis virgines eligendas, custodiæque huic sacrae accommodandas consultius duxere Veteres. Splendor adeo ac decor castitatis extremum honorem obtinet, qui radiis haud obscuris fulget. Inter metalla aurum eminet; inter virtutes muliebris

sexus pectoris castitas. Deinde quod virgines non implicitæ curis matrimonii, facilius & felicius hisce sacris operam darent.

§. iv. Sortilegio sæpè ab ipsis incunabulis virginibus provinciam hanc Pontifices demandarunt administrandam, quod arbitrio suo Max. Pontifex, abrogatis regibus, direxit. Alias electarum viginti virginum (tot semper subivêre aleam sortilegii) unam, dotibus splendidis præditam, sacrificiis destinavit; reliquas in medium adductas domum remisit. Frequentia etiam in concione vel comitiis curiatis, ut testes adessent, amata est, quæ dignitatem sacerdotio fœneravit: sicuti ob ipsam multitudinem virginum sortium jactus levior contingere potuerat. Hæc sortitio ex lege Papia, habebatur; cum quis honesto genere ortus, Pontifici Max. obtulit ad officium filiam suam, eidem legis præscripto per senatum gratiæ aguntur: hinc magnum favorem Pontificis, offerens filiam

am collegit. Alias extinctâ unâ Vestalium occultus metus timorque multorum pectora permeavit, qui hæc ministeria averfabantur, nec in sortilegium dare filias suas volebant; unde multâ industria apud illos, quorum intererat, illud avertere conabantur.

§. v. Virgines Ministras rerum sacrarum ab initio quatuor fuisse Demost. pag. 301. asserit. Sacrificiorum multitudine auctâ, sex pro urbis constitutione erant Vestales. Hic facile â vero recedentium calculo non subscribimus, septimam addenti, cum ejus vis nostram opinionem non valeat enervare, quævis n. portio civitatis, sacrorum ministram unam possidebat, quâ totius reipublicæ salus fulciri, opinio fuit. Ætatis etiam delictum habebatur, cum ad sortem neminem sex annis minorem, nec ullam majorem decem, admisere. Huic opinioni judiciû Poëtæ congruit.

*At primum parvæ teneris capiuntur in annis,
Ante voluntatis propriæ, quam libera facta,
Iusta maritandi condemnet vincula sexus.*

Insuper genus, corpus aliaque naturæ bona, ministerio sacro idonea notârunt: ne Parentum servitute aut sorditie, lingvæ debilitate, aliâq; corporis labe sinceritas religionis ac claritas obfuscaretur.

§. VI. Exceptis atq; piis ministeriis destinatis Virginibus necessaria erat disciplina, ne illotis, quod ajunt, manib⁹ sacra tractarent. tres ideo classes discentium exercentium & docentium fuere. Hac in opinione nobiscum facit ingeniosissimus Seneca de vita beata, cap. 29. *Virginum Vestalium more, quæ annis inter officia divisas discunt facere sacra, & cum didicerint, docent.* Adhibitæ, tricennale tempus, quo sacrificiis urgendis destinatæ sunt, expertes conjugii maximâ curâ sectando castitatem conterebant: decem ministerio discendo, decem exercentendo, decem docendo alias tribuuntur; his præterlapsis fas erat cuique pro lubitu, 37. ætatis annum supergressæ aleam conjugii experiri. Assensor ac socius hujus sententiæ est Prudentius.

Nubit

Nubit anus veterana sacro perfuncta labore.
 Plerasq; tn. Virgines in Sacerdotio perseverasse, ad ultimam lineam rerum Auctorum dogmata adstruunt. Tacitus ait: *Occiam septem & quinquaginta annos summâ sanctimonia sacris adhesisse.* Existimandum tamen est eas nonnunquam remotos ab exactissimo hoc cultu oculos ac mentem habuisse.

MOMENTUM QVINTUM.

§. I. **D**E custodum perpetui ignis electione, disciplina & officio certiores; præmia, honores & immunitates earundem illustrabimus, ubi lucem haud minimam nostro instituto libertas eis concessa parit, quod jus illis testandi patre adhuc superstite fuerit. Hoc beneficium aliud suscipit, quod ipsis captis etiam, ad vitam cujusvis ab injuriis defendendam, licitor addebatur, nè rediens à cœna vespërâ aliâq; occasione caput periculis subjiceret. Nos hac de re certos relinquit Seneca l. cont. 2. Procedente hac Licitor submovere ju-

bebitur, id est, pericula. Huic Prætorre
via cedit. Eis Magistratus suos fasces
submitunt Prætorum Consulumq; ho-
nore amplectendis.

§. II. In foro nullo juramento ob-
strictæ causam dicebant, ob fidem ad-
hibitam sinceritati religionis. Honor
etiam earum in eo maxime apparet,
dum Vestalis virgo sacrificans, numinis
cum ipso habitu infigatur armis or-
nata, cui, Laciniatogæ in humeris re-
jecta est. Post fata etiam dignitas virgi-
nū in magnâ æstimatione est; defuncta
frequentia hominum stipata, in curru
arcuato, Græcè est τὸ Φογεῖον, qui gere-
bat speciem threnæ, efferebatur. Qui
tum animo protervo aut malitioso su-
biturus accessit lecticam, mortis pœnam
non evitavit.

§. III. Ornatûs quoque decentia, suâ
laude non est defraudanda; phaleris
aureis se cingunt, tempora tæniolis, &
liciiis crines ornant. Gratus quoq; pur-
puratarum vestium ipsis usus fuit. Præ-
textâ adhæc, id est, limbo in oris Purpu-
reo

reos gaudebant. Nec vestimento albo, suffibulo, quadrangulo oblongo, quæ in capite, inter sacrificia peragenda, usurpabant, destituebantur, ut lasciviam aliasq; vanitates ex animo eximerent.

§. iv. His accedunt stipendii beneficia haud tacenda. Numa enim eas, publici boni thesauris liberaliter, ut & agris, ex quibus, liberatæ à laboribus, voluptatem animi & recreationem corporis caperent, donavit. Curam & diligentiam in has possessiones augendas, Augustus haud sine laude contulit *dicente Svet*: Sacerdotum dignitatem, commoda præprimis Vestalium virginum, quibus permagni agri accessere, amplificavit; Insuper Lipsio annuente, *Corneliæ virgini Scantiae succedenti H. S. vires dedit, quinquaginta nempe Philippæorum millia*. Circa preces fundendas, aliasq; res peragenda, in coronâ hominum, earum excellentia præ aliis valuit, in theatris adeundis, aliisque locis celebrioribus, primarias semper sedes occupare. Festum quoq; in honorem Vestæ

anniversarium celebrari Augustinus, in
de Civ. Dei pag. m. 148. dicit, & Ovid
Pridie calendarum Maji festum Floræ
Vestæ & Apollinis frequentari.

*Exit & in Majas festum florale calendas
Tunc repetam, nunc me grandius urget opus.
Aufert Vesta diem cognato Vesta recepta est
Lumine, sic justī constituere Patres.
Phæbus habet partem, Vesta pars altera cessit,
Quod super est illis, tertius ille tenet.*

MOMENTUM SEXTUM.

§. 1.

Honorum præmiorumq; deliciis, de-
lectabili suavitate ante oculos posi-
tis, in opera suscepta, perpetui ignis pa-
bulo alendi custodum pænæ, cautâ æ-
stimatione pensitandæ, se nobis præbent.
cum habenas, ruenti ad noxia voluptatū
voluntati, laxabant virgines, ultimæ ul-
tioni reservabantur. Suspicionē de virgi-
ne quādā ortâ, necessarium ducunt eam
aliquo signo castitatis liberari. Tucia
Vestalis virgo cum incestus insimulare-
tur, suam innocentiam, aquam cribro ex
Tiberi

Tiberi haustam, in Vestæ ædem deferendo, probavit. Quæ media veritatis eliciendæ, nos verâ evangelii luce illustrati scoriis gentilium accensemus. Hæc ergo & alia hujusmodi ludibria nequaquam cum illis, quæ in populo Dei facta legimus, ulla ratione conferenda sunt: quanto minus ea, quæ illorum quoque populorum, qui tales Deos coluerunt legibus judicata sunt facinorosa atq; plectenda; Magica scilicet Theugica? Quæ omnia mortalium sensus, imaginariâ ludificatione deceptos seducunt. Multa sibi homines cogitationis vanitate fingunt, quæ se vidisse arbitrantur cum nihil viderint, idque phantasmate aliquo oblato, tam fit facile, ut nihil crebrius contingat, undè maxima pars eorum orta, quæ de spectris & visione in vulgo sunt frequentia: tum sæpius Dæmones oculis mortalium suis ludibriis imponunt. Nec mirum est hæc fieri posse Dæmonibus, & falli ab iis obtutus non in-

ftri aciem: sed has Præstigias & Spectro-
rum agmina recensere nostri non est
instituti.

§. II. Vestalem virginem levioris
delicti flagellis, aliisque corporis ve-
xationibus cædunt, servatâ tamen vir-
ginitate & pignore castitatis: addit cal-
culum rei assensu excipiendæ Valerius
Max: lib: I. Cap. I. P: *Livinio Pontifici Ma-
ximo Virgo Vestalis, quia quâdam nocte pa-
rum diligens æterni ignis custos fuisset, di-
gna visa est, quæ flagro admoneretur, dum suas
vices nocturnas non impleverit.* Graviori
scelere convicta, suum peccatum severi-
tate legis, pœna capitis luere debuit. Nul-
lam tunc curam huic reæ sepeliendæ im-
pendunt, illa enim per forum inclusa atq;
loris revincta effertur, demptis prius â
Pontifice vittis ornamentisvè, quo earû
vox nullius aures impleret, omnibus
obviis â via silentio decedentibus, obdu-
ctisq; imperciliis. Hunc actum brevibus
expressit in antiquit: Rom: Rosinus

Pec:

Peccantes delatæ ad Collinam portam extra muros in subterranea cella sepeliuntur, nec monumentis dignitatis aliisque solennibus defunctorum honoribus dignæ habentur. Aggerem vocant hunc tumulum, in eo est exstructa domus, unius hominis capax specusque à superiori parte, ubi lectus stratus, lucerna ardens, paucaque vitæ sustentandæ necessaria inveniuntur, ne corpus summis consecratum ceremoniis, fame pereat. Vincula Lictores solvunt, ut à carnificis manibus immunes sint. Princeps sacrorum, manibus ad Cælum sublatis, antequam supplicii necessitati fiat latis, secretis suspiriis preces fundit. hinc ipsam educunt & in scalis, deorsum in domum delatis constituunt: sic viva miserabili modo terram subitura descendit! Sursum deinde gradibus attractis, multaque superne terræ congestâ, domus occulta complanatur. Alios modos ab his sumendi supplicii, in medium proferre, studentes brevitatis omittimus.

MO-

MOMENTUM SEPTIMUM.

IGnis artificialis, qui Imperii Romani rebus, sua constantiâ addere putabatur perpetuitatē, exordia & incrementa enuclavimus, tū illū per quasdam ætates progressum & ad ipsum fastigiū perductum, perpendimus; eundem adversitatum procellis concussū & extinctum, operæ pretium, priusquam manū sumimus ē tabula, ducimus considerare. Plerique in sententiam dicentium, ignem sub Christianis principibus, extremo Theodosii senioris ævo adhuc viguisse, eunt, & tunc ultimam manum focus pabulo alendis impositam fuisse. Antea concussâ rep: sub Valent: Theodos: perpetuum ignem aliquem defectum sensisse dicitur. Theodosius Major, everfâ Eugénii Tyrannide, Romam venit contemptum religionis prophanæ in animis omnium excitaturus, deturbatis sic & everfis utriusque sexus sacerdotibus, sumptum publico huic igni fovendo, ulterius non suppeditavit, quod auctoritatum fides, inscriptiones, aliæq; monu-

monumenta vetustatis demonstrare videntur.

MOMENTUM ULTIMUM.

Coronidis loco in mentionem vanissimæ opinionis, vel rectius, superstitionis, multis proh dolor sub polo degentibus inditæ, incidimus. Ut fuit Diabolus, divinorum semper operum κακὸς ἄγγελος atque ἐμπάικτης, qui per impios suos ministros, in quorū numero fuisset Dionys. modo vera sit fabula, ē petris percussis vinum elicit; quiq; arcam fœderis in populo Judaico servatam, custodem legis divinæ, virgæ Aronis, & Mannæ, cœlestis cibi, imitatus est suâ arca Bacchicâ. referente Oppiano; Ita per ignem, qui instar instrumenti Dei benignissimâ curâ humanis usibus inservit, mortales seducere totis viribus conatur, dum ē lignis, superstitiosi, factâ commotione ingenti, ignem excussum variis arborum speciebus nutriendum accendunt; deinde omnia animalia per flammam ducenda adducunt, nè morbo-

borum vi veneficâ pereant. Hic naturæ viribus intentus indagandis, modum elicitî ignis non aliquam virtutem ad tale effectum producendum attulisse inveniet. Ejusdem farinæ sunt characteres, ceremoniæ, imagines, figilla collis suspensa; item verba ad effectus singulares producendos formata; quantitatis enim nulla est actio, nulla efficacia. Nonne hi lusus & imposturæ Pontificiorum comparandæ veniunt fallaciis? qui lustralem aquam sanitatis esse effectricem, morborum expultricem, Dæmonumque fugatricem docent; qui etiam aquam supra pecora, pabula, mansiones, ignes, puteos, cibum, potumque, &c. effusam, habere vim singularē non inficias eunt. Christiani igitur est, pia devotione ac intimis suspiriis hæc & similia retia, mortalitati in hac mundi senectâ exposita, effugere & detestari. Multa quidem essent ad huc in medium proferenda; sed quæ propositi ratio vetat adferre.

Ut falso priscis est promere creditus ignis
 Omnia leta homini, veterum placitis celebratur.
 Floruit hinc Dea Romanis, quæ Vesta perennis,
 Vestali & cultu superavit tempore longo.
 Tristia fata Dea sed tandem Roma gerebat,
 Ordinis exitium sic toto pectore anhelans.
 Hac primum cepit tardis pallescere curis,
 At periit mox, lux ignis nec splenduit æquæ.
 Cumq; fidem dictis his afferat ipsa vetustas;
 Redditur effigies moris ritusq; sacrorum.
 Materiem talem placuit mihi intexere chartis.
 Non studio laudis fulget vilissima crena.
 Rarior Auctor erat mihi talia dogmata prodens,
 Resq; inopes adigunt iusto breviora referre.
 Sis bonus o lector conatibus atq; faveto,
 Invidus ut Momus fugiat Tibi fata virescant!
 Μόῦω γῶ Θεῶ δοῖξαι.

P A R E R G A ex variis
 Partibus naturalis cognitio-
 nis collecta.

1. Philosophia maximum Dei donum rectè di-
viditur in Theoreticam & Practicam.
2. Abstractione consequimur veritatem; conce-
ptu possidemus eandem.
3. Deus logice & Definitione perfectæ non pot-
est definiri.
4. Objectum Logices non includitur terminis
Metaphysicæ.

5. Logica etsi in omni sciendi genere insignem præstat utilitatem, notiones tamen secundæ rem neq; mutant, neq; rei dignitatem imminuunt.
6. Lingua Novi Testamenti non est Hellenistica, multi tamen N. T. idiotissimi dantur.
7. Poësis est inter artes sermonis formatrices, adeoq; suo merito appellanda liberalis.
8. Materia Poëtices non tantum sunt personæ earumq; actiones, sed prorsus uti oratoriæ τὸ ἑκαστον.
9. Conceptus entis in ordine ad substantiam & Accidens non est æquivocus nec univocus sed analogus.
10. Perfectio & bonitas sunt distinctæ affectiones entis.
11. Suppositum & persona non formaliter sed materialiter differunt.
12. Pneumatica est distincta pars philosophiæ & recte per scientiam propriè dictam definitur.
13. Formas non educi è Potentia Materiæ nec induci; sed vi divinæ benedictionis à generante mediante semine per traducem quasi propagari, omnino statuendum est.
14. Stoicorum Fato non est adhaerendum.

15. Prin-

15. *Anima hominis à Diabolo è corpore separari atq; auferri non potest, ut intersit beneficarum & sagarum choreis in Bructero monte aut alibi institutis, corpore interea tanquam mortuo in lecto decumbente donec anima redierit.*
15. *Principia Practica rectè dicuntur communissima & immutabilia.*
16. *Actiones humanae ut moraliter dirigenda sunt adequatum objectum Ethices.*
17. *Affectus quæ tales moraliter mali non sunt, sed quatenus à præscripto rectæ rationis exorbitant.*
18. *Mores ex astris certo prædici non possunt, cum in intellectum & voluntatem directe non influant.*
19. *Amicitia propriè Virtus non est, in Ethicis verò consequenter & non directe tractatur.*
20. *Magistratui Politico à Deo constituto obedientia est præstanda, siue bonus siue malus sit.*
21. *Agricultura est modus, ad acquirendum victum aliaq; necessaria optimus.*

Inter

Inter aliorum Philoſophantium ſcri-
pta, reperitur etiam hoc minimè con-
temnendum, apud Poëtam Heſiodum:
Non ſemper æſtas eſt, componite nidos. Hoc
dicto ſtudioſam juventutem adhortari
vult, ne aureum tempus, adoleſcentiam
ſcilicet, quæ doctis opta eſt ſtudiis, ſi-
ne fructu præterlabi patiatur. Hujus
Poëtæ monitum, Tu Pereximie Dn. Re-
ſpondens & amice ſvaviſſime, bene tecū
perpendiſti, cum in choatos nidos ex-
ſtruere non deſtituiſti, & ingenium tuum
egregiis à pueritia ſtudiis excoluiſti. Id-
que porro agas, ut diligenter ſuſcites
quæ à Deo & natura nactus es inge-
nii dona, & prudentem ſimplicitatem
animi rectitudinem; quaſi hæredita-
riam ſerves & adaugeas. Tendit eò
votum, ut felici pugna palæſtram di-
ſputatoriam ingrediaris, tandemq; Pa-
triæ, Reipublicæ, Matri viduæ & reli-
quis neceſſitudinis vinculo tibi jun-
ctis, diu longeque decori & commodo
ſemper ſoſpes vivas!

Ita vobis

JOH: A. HORNÆUS.

JOHANNES ROGBERGIUS,

Juncopiâ Smo:

per ἀναγέγραμμο:

SOPHIA, SUB OMINE SUO, EN! CARIOR IGNE;
Elaboratio. G. in E. verso.

Relligio duret, sancta & durabit in ævum;
Nam Deus expulerat Tartareas tenebras.

Christicolis Nobis, maneat sacra relligiosa,
Discursus celebris, qualia, Roma habuit
Nos SOPHIÆ gnarus Rogberg docet ecce!
Satelles.

Castalides faveant, quem Charites relevent!
Astripotens adsit letus SUBq̃, OMINE fausto
Hisce, SUO, cæptis. Robore mactæ animi!
Aoniis Sacrisque Redux, EN! CARIOR IGNE
Ter sospes felix in Patriam redeas.
Vivas Cognatis, aliis Matriq̃, adamandus;
Et vita functus Cœlica regna cape!!

Etsi stridenti stipula, tamen suaviori
animi concentu Coryphæo
suo Amicorum modulabatur.

J. T. MALMBECCHIUS Juncopensis
S. R. M. Stip.

Mo-

Moribus humanis nitidissima germina
Phœbi,

Perpetuo profunt, munera tumq; ferunt.
Sub celebri dextris componens Præsides curas
Præceptor vigilans candidus atq; probus,
Culmen Parnassi conscendit, compita Pindi
Tum q̄ærit properans; sic bene doctus erit.
Virtutis callem pressisti viribus, ægrum,
Assiduâ versans, ardua scripta manu.
Hinc tibi mox Phœbus cantabit voce canorâ,
Prospera fata Poli, cœptaq; respiciet.
Et modo pro meritis te pascet Nectare dulci.
Munera suavisona, & splendida præmia
fers!

Herculis æs non hæc equat, vel gemmula clara,
Thesauri nec habent, pondera queis rediment
Gratulor ergo tuis ausis, ex pectoris imo,
Sincere exoptans, adsit amanda salus!
Et tandem nectant fertum, præfulcra lycei,
Quod capiti imponant, tu valeasq; diu!!!

Ex intimo affectu, arundine li-
cet gracili, fid. suo Præce-
ptori ita modulatur

JOHANNES TORPANDER.

S. R. M. Alum.

Lubens confiteor subsellia Apollinis ampla
Non me oculis lustrasse diu, nec culmina
Pindi,

Haecenus accessisse probe, vel labra rigasse,
Fonte Aganippéo, Musarum aut dogmata sacra
Primis degustasse labris; nam fluxerat annus
Mi numero parvus, facilis nec prodidit artes.

Ast quamvis nunquã sedcm perdocta Minerva,
In me formarit; tamen hæc occasio præsens
Poscit, gratuler ut Tinunc Præceptor amande.
Entheus ardor erat nam quæ florente iuventa,
Te cœpit, primâ, claras & duxit ad edes;
Dum Musis aderas doctis constante labore.
Doctrinæ partæ specimen proponere cunctis,
Pergis, dum profers ingenti non sine laude,
Ignes priscorum, cultos ratione profana.

Gratulor ex animo conatibus hisce per amplis,
Insper & voveo niveis advecta quadrigis,
Ut veniat tandem studiis optabilis hora.

Quâ ducat Rogberg Doctûtenus æthera virtus!
Acceleret dextram tibi mollior aura salutem!
Tandem defunctum terrestribus omnibus hisce,
Te capiat Cælum foveatq; quiete beata !!!

Ita Præceptori fidelissimo officii debi-
ti declarandi ergo Discipulus
reliquit.

JACOBUS Etelund / J. F.

Pereximie DN. RESPONDENS.

RV. Diss.
Musarum Alumnus durissimo paupertatis telo
 pressis, videntur obstacula quaedam obici,
 quod dum ad Musarum tendunt paladia, in va-
 sta quasi, ac monstris obfessa solitudine relin-
 quantur: quis dum conantur huc transire, En!
 monstrum paupertatis viam minime aperiri
 patitur, sed conatus bonos impedit, ita ut ani-
 mus in diversas trahatur partes & in dubium
 revocetur, num certare audeant. Quomodo
 sepenumerò fit, ut vel plane animum vel ba-
 stam, ut dici solet, abiciant. Ast! dum cogitatio
 eos subit studiorum utilitatis atq; excellentie, i-
 terum ad constantiam redeunt, præcipue dum
 secum perpendunt Curtii illud: Quod nihil
 tam alte natura constituit, quo virtus non pos-
 sit eniti. Te vero, mi sympatriota dilectissime,
 verè ausim affirmare in studiis hoc modo pro-
 fecisse; nam animo non defecisti, sed magis
 magisq; animum erexisti tuum, uniceq; spem
 in Deum collocasti, necnon summam juxta de-
 disti operam virtuti ac artibus liberalibus; quod
 satis probat hæc tua docta dissertatio, quam
 proprio elaborasti Marte. Perga ergo in propositum
 ut Pallas largo tandem Te donec premio, nec
 non caput tuum verbis atq; corollis honorum
 ornent Ultimo salute beati! quod voves

LIBORIUS Baumgardt.

Junec. Smol.